

VISU TAUTU KUNGS (AMOSS)

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDEĻAS PĒTĪJUMIEM:

Am. 1. un 2. nod., Jes. 58. nod., Lūk. 12:47, 48; 1. Kĕn. 8:37-40; Am. 4:12, 13; Obadjas gr.

ATMIŅAS PANTS:

„Lauva rŭc, kurš gan lai nebaidĭtos? Dievs Tas Kungs ir runājis, kas gan tad lai nepravietotu?” (Am. 3:8)

GALVENĀ DOMA:

Nehumāna rĭcĭba ir grĕks pret Dievu un saņems atbilstošu sodu.

Lauva Rakstos bieži aino dzĭvnieku pasaules ķĕniņu. Tā ārĕjais izskats liecina lpar nepārvaramu spĕku un majestātiskumu, kā arī par neķĕlĭbu un iznĭcinošu varu. Pat tad, kad lauva aktĭvi nemedĭ, vĭņu var dzirdĕt, vĭņa rĕcieni ir dzirdami kilometriem tālu. Gans Amoss tika sŭtĭts pie izraĕliešiem, lai brĭdinātu vĭņus, ka vĭņš ir dzirdĕjis lauvu rŭcam – un šis lauva nebija neviens cits kā vĭņu Kungs! Svĕtā Gara pamudināts, pravietis Amoss ar lauvas rĕcieniem salĭdzināja Dieva runas stilu, kā Vĭņš uzrunāja tautas, kā arī Savus ĭpašos ļaudis (skat. Am. 1:2).

Amos tika aicināts pravietot tautām, kas bija izdarĭjušas noziegumus pret cilvĕci. Vĭņš arī tika sŭtĭts pie tās sabiedrĭbas daļas, kas kā privilĭģĕti un reliģiski cilvĕki dzĭvoja mierā un pārticĭbā. Tomĕr šie paši ļaudis apspieda nabagos un pieļāva negodĭgus darĭjumus un korupciju tiesā. Šajā nedĕļā mĕs ieklausĭsimies, kas Kungam ir ko teikt par šo nicināmo rĭcĭbu.

Lŭdzu, iepazīsties ar šīs nedĕļas tĕmu, lai sagatavotos Bĭbeles izpĕtei 27. aprĭli.

NOZIEGUMI PRET CILVĒCI

Izlasi Am. 1. un 2. nodaļu. Kāpēc Kungs brīdina, ka tuvojas sods? _____

Pirmās divas Amosa grāmatas nodaļas satur septiņus pravietojumus par kaimiņu tautām, kam seko pravietojums par Israēlu. Svešās tautas tiek tiesātas nevis tāpēc, ka tās ir naidīgi noskaņotas pret Israēlu, bet tāpēc, ka tās pārkāpj universālus cilvēces principus. Divas lietas ir nosauktas Amosa nosodījumā: lojalitātes un līdzjūtības trūkums.

Piemēram, Tira bija galvenā tirdzniecības pilsēta, kas atradās Vidusjūras piekrastē Israēla ziemeļos. Gandrīz neieņemamā salu nocietinājuma dēļ pilsēta lielījās ar savu drošību. Bez tam Tiras vadītāji bija noslēguši miera līgumus ar dažām apkārtējām tautām, piemēram, filistiešiem. Pilsēta bija Israēla sabiedrotā, balstoties uz „brālības līgumu” Dāvida un Salamana, un pat ķēniņa Ahaba valdīšanas laikā (1. Ķēn. 5:1; 16:30, 31). Tas nav nekāds pārsteigums, ka 1. Ķēn. 9:13 Hīrams, Tiras ķēniņš, nosauc Salamanu par brāli.

Tomēr Tiras ļaudis bija pārkāpuši „brālības derību”. Tira netika nosodīta par gūstekņu aizvešanu, bet gan par to nodošanu Israēla ienaidnieku edomiešu rokās. Tādējādi Tiras ļaudis bija atbildīgi par cietsirdību, kas bija jāpacieš šiem gūstekņiem no viņu ienaidnieku rokās. No Dieva skatu punkta, persona, kas atbalsta noziegumu un palīdz to izdarīt, ir tikpat vainīga kā persona, kas to izdara.

Tā kā Dievs ir valdnieks pār visu, Viņš tur visas pasaules likteni Savās rokās. Viņam ir mērķi un nodomi, kas sniedzas daudz tālāk par Israēla robežām. Israēla Dievs ir Kungs visām tautām, Viņa intereses skar visas cilvēces vēsturi. Viņš ir Dievs Radītājs, kas dod dzīvību visiem, un visi ir atbildīgi Viņa priekšā.

Vai starp mums ir kāds, kam sirds sāpēs nesažņaudzas, redzot visu netaisnību, kas valda? Ja nebūtu Dieva, kāda mums būtu cerība kādreiz piedzīvot taisnību?

Ko tev nozīmē viscaur Bibelē atrodamais apsolījums, ka Dievs atnesīs taisnību un tiesu pasaulē? Kā mēs varam iemācīties pieķerties šim apsolījumam, neskatoties uz netaisnību, ko redzam mūsdienās? _____

TAISNĪBA APSPIESTAJIEM

Dieva universālā tiesa ir viena no centrālajām mācībām Amosa grāmatā. Savas grāmatas sākumā pravietis pasludina tiesu atsevišķām Israēla kaimiņu zemēm, jo tās bija izdarījušas noziegumus pret cilvēci. Tomēr pēc tam Amoss drosmīgi paziņo, ka Dievs tiesās arī Israēlu. Dieva dusmas bija vērstas ne tikai pret citām tautām, bet arī pret ļaudīm, ko Viņš bija izredzējis. Jūdejas ļaudis bija atmetuši Kunga vārdu un neievēroja Viņa norādījumus.

Vienlaikus Amoss pret Israēlu vērsās vairāk nekā pret Jūdu, jo tas bija lauzis Dieva derību un izdarījis daudz grēku. Israēla ekonomiskais uzplaukums un politiskā stabilitāte noveda pie garīga sabrukuma. Šis garīgais sabrukums atklājās sociālā netaisnībā. Israēlā bagātie ekspluatēja trūcīgos, spēcīgākie – vājos. Bagātie rūpējās tikai paši par sevi un savu personīgo labumu, pat gūstot to uz trūcīgo ļaužu rēķina. (Pēc dažiem tūkstošiem gadu nekas daudz nav mainījies, vai ne?)

Savā sludināšanā Amoss mācīja, ka ir dzīvs Dievs, kam ir svarīgi, kā mēs izturamies pret citiem. Taisnība ir kaut kas vairāk nekā tikai ideja vai uzvedības norma. Taisnība ir dievišķas rūpes. Pravietis brīdināja, ka Israēla akmens mājas, ziloņkaula mēbeles, augstākās kvalitātes ēdieni un dzērieni, kā arī vislabākie ķermeņa losjoni – viss tiks iznīcināts.

Izlasī Jes. 58. nod.! Kā šī nodaļa aizskar „mūsu laika patiesības” aspektus? Kāpēc mūsu vēsts pasaulei tomēr ir kaut kas vairāk par to? _____

Bībele skaidri māca, ka sociālai taisnībai vajadzētu būt dabiskam evaņģēlija produktam. Svētajam Garam padarot mūs līdzīgākus Jēzum, mēs mācāties līdzdalīt Dieva rūpes. Mozus grāmatas māca labvēlīgi izturēties pret svešiniekiem, atraitnēm un bāreņiem (2. Moz. 22:21-24). Pravieši runā par Dieva interesi, lai pret mazāk privilģētiem ļaudīm izturētos taisnīgi un līdzjūtīgi (Jes. 58:6, 7). Dziesminieks sauc Dievu, kas dzīvo Savos svētajos mājokļos, par „bāriņu tēvu un atraitņu aizstāvi” (Ps. 68:6). Kristus parādīja lielas rūpes par tiem, kas bija sabiedrības izstumtie (Marka 7:24-30, Jāņa 4:7-26). Kunga brālis Jēkabs aicina mūs likt lietā ticību un palīdzēt trūkcietējiem (Jēk. 2:14-26). Neviens Kristus sekotājs nevar darīt mazāk, bet būt īsts Kristus sekotājs.

RISKS BŪT PRIVILĪGĒTAM

Amosa pravietisko vēsti nebija paredzēts ierobežot Israēla vēsturiskajā situācijā, bet tā bija jānes tālāk par Israēla un Jūdejas robežām. Vecajā Derībā Israēlam bija unikālas privilēģijas Dieva priekšā, bet tās nebija ierobežotas viņiem vien.

Izlasi Am. 3:1, 2! Ebreju vārds „yada”, „pazīt”, kas lietots 2. pantā, ietver īpašu intimitāti. Piemēram, Jer. 1:5 Dievs saka, ka Viņš „pazina” pravieti un nošķīra viņu vēl pirms piedzimšanas. Tāds bija Israēla gadījums. Tas nebija vienkārši viena tauta starp daudzām. Dievs bija nošķīris viņus dievišķam mērķim. Viņi bija īpašās attiecībās ar Dievu.

Dievs pats bija izredzējis Israēlu un izvedis to no verdzības brīvībā. Iziešana no Ēģiptes bija vissvarīgākais notikums Israēla kā tautas vēstures iesākumā. Tas radīja platformu Dieva glābšanai un Kānaānas zemes ieņemšanai. Bet Israēla spēks un labklājība bija ievedusi to lepnumā un pašapmierinātībā privilēģētā Kunga izredzētās tautas statusa dēļ.

Izlasi Kristus apgalvojumu Lūk. 12:47! Kā mēs varam saprast principu, ko Viņš šeit māca: ja lielas privilēģijas dzīvē tiek izmantotas ļaunprātīgi, tās tiks nomainītas ar lielu sodu? _____

Dievišķās inspirācijas vadīts, pravietis brīdina, ka savas izredzētības dēļ Israēla tauta ir īpašā mērā atbildīga par savu rīcību. Kungs saka, ka Israēla unikālās attiecības ar Dievu ietver pienākumus. Ja tie netiks izpildīti, sekos sods. Citiem vārdiem sakot, Israēls kā Dieva izredzētā tauta ir vairāk pakļauta Viņa tiesai, jo privilēģijas ir saistītas ar atbildību. Israēla izredzētība nebija tikai privilēģētais statuss. Viņi bija aicināti liecināt pasaulei par Dievu, kas viņus svētī.

„Draudzes, kas nes Kristus vārdu, šajā paaudzē bauda vislielākās privilēģijas. Kungs mums ir atklājis arvien spožākā gaismā. Mūsu privilēģijas ir daudz lielākas, nekā tās bija Dieva ļaudīm senatnē.” (E. Vaita „Kristus līdzības”, 317. lpp.) Pārdomā visu, kas mums, septītās dienas adventistiem, ir dots. Kāpēc atbildībai, kas nāk līdz ar šīm privilēģijām, vajadzētu radīt mūsos bijīgu attieksmi? Vai mūsu attieksme tāda arī ir, vai arī mēs esam pārāk pieraduši pie tām? Vai mēs esam kļuvuši pašapmierināti ar visu, kas mums ir dots? Ja tava atbilde ir jā, kā mēs varētu mainīties? _____

ISRAĒLA SATIKŠANĀS AR DIEVU

„Sataisies Israēl, lai tu varētu stāties sava Dieva priekšā!” (Am. 4:12)

Am. 4. nodaļa sākas ar Israēla grēku aprakstu un beidzas ar atmaksas dienas pasludināšanu. Dievs uzliek Saviem ļaudīm īpašu atbildību par to, kā viņi dzīvo un kā izturas pret citiem.

Amoss uzskaita dabas katastrofas. Ikvienai no tām vajadzētu būt pietiekamai, lai atgrieztu tautu pie Dieva. Saraksts ietver septiņas katastrofas, kas ir pilns soda mērs par Dieva derības laušanu (saskaņā ar Mozus vārdiem 3. Moz. 26. nod.). Dažas no katastrofām atgādina mocības, ko Dievs sūtīja Ēģiptei, lai gan pēdējā postaža skaidri norāda uz Sodomas un Gomoras pilnīgo izpostīšanu.

Uz kādu rīcību katastrofām vajadzētu vadīt ļaudis, saskaņā ar Salamana lūgšanu tempļa iesvētīšanas laikā? (1. Ķēn. 8:37-40) _____

_____

_____

_____

Israēla tauta neuzvedās vairs kā normāli cilvēki, un Dievam nebija iespējams piesaistīt viņu uzmanību. Bez tam, Dieva tiesas bija nocietinājušas ļaužu sirdis. Tā kā ļaudis neatgriezās pie Kunga, Amoss piedāvāja pēdējo iespēju nožēlot.

Pēdējais sods tuvojas, bet Amoss nesaka, kāds tas būs. Amosa vārdos apslēptā nenoteiktība padara tiesas draudus pat vēl baisākus. Israēls nebija meklējis Dievu, tāpēc Dievs iziet sastapties ar Israēlu. Ja sodības nepanāca vēlamo rezultātu, vai satikšanās ar Dievu nesīs lielākus panākumus?

Am. 4:12 sākas ar vārdiem: „Tāpēc Es arī turpmāk tev tā darīšu.” Tas atgādina tradicionālo zvēresta formu. Šie svinīgie vārdi aicina Israēlu sagatavoties satikt savu Dievu, kā viņi iepriekš to bija darījuši, kad Dievs atklājās Sinaja kalnā (2. Moz. 19:11, 15).

Rūpīgi izlasi Am. 4:12, 13! Ja pēkšņi tu dzirdētu brīdinājumu: sataisies satikt savu Dievu, ak, [šeit liec savu vārdu] – kā tu reaģētu? Kas ir tava vienīgā cerība? Skat. Rom. 3:19-28. _____

_____

_____

_____

LEPNUMS, KAS PAZUDINA

Izlasi Obadjas grāmatu. Kādas svarīgas garīgās patiesības un morāli mēs varam gūt šajā grāmatā? _____

_____

_____

_____

Obadjas grāmata ir īsākā grāmata Vecajā Derībā, un tā stāsta pravietisku atklāsmi par Dieva tiesu pār Edomas zemi. Grāmatas vēsts ir pievērsta trim jautājumiem: Edoma augstprātība (1.-4. p.), Edoma gaidāmā pazemošana (5.-9. p.) un Edoma vardarbība pret Jūdeju (10.-14. p.).

Edomieši bija Jēkaba brāļa Ēzava pēcteči. Ienaids starp izraēliešiem un edomiešiem bija sācies ar naidu starp dvīņu brāļiem ģimenē, kas abi vēlāk kļuva par divu tautu tēviem. Tomēr, saskaņā ar 1. Moz. 33. nodaļu, abi brāļi vēlāk tika samierināti. Tāpēc izraēliešiem bija pavēlēts nenievāt „edomieti, jo viņš ir tavs brālis” (5. Moz. 23:7).

Neskatoties uz to, ienaids starp abām tautām turpinājās gadsimtiem. Kad Bābele iznīcināja Jeruzalemi un aizveda tās pilsoņus gūstā, edomieši ne tikai priecājās, bet arī ķēra bēgļus un palīdzēja izlaupīt Jeruzalemi (Ps. 137:7). Šī iemesla dēļ pravietis Obadja brīdināja, ka Edoms tiks tiesāts pats pēc sava standarta: „Kā tu esi rīkojies, tā notiks arī tev.” (Ob. 15) Edomieši pret jūdu tautu neizturējās kā brāļi viņu nestundā, bet drīzāk pievienojās ienaidnieku karaspēkam (Raudu dz. 4:21, 22).

Reģions, ko Edoms bija okupējis, bija izvietots Nāves jūras dienvidaustrumos. Tā ir kalnaina zeme ar daudzām augstām virsotnēm, stāvām klintīm, alām un plaisām, kur karaspēks varēja paslēpties. Liels skaits edomiešu pilsētu bija izvietotas šajās gandrīz nepieejamajās vietās. Edoma galvaspilsēta bija Sela (pazīstama arī kā Petra). Tautā bija attīstījusies augstprātīga pašpārliecinātība, kas izteikta jautājumā: „Kas gan var mani nogrūst zemē?” (Ob. 3)

Dievs uzskata par atbildīgiem tos, kas savā labā izmanto citu nedienas. Obadja brīdināja lepnos edomiešus, ka Dievs liks nākt pazemojumam pār viņu galvām. No Dieva nav kur patverties (Am. 9:2, 3). Gaidāmā Kunga diena atnesīs gan tiesu, gan glābšanu. Edoms dzers Dieva dusmu kausu, bet Dieva ļaunu laime tiks atjaunota.

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi šos citātus un pārrunā, kā tie palīdz skaidrāk saprast Am. 1. – 4. nodaļas un Obadjas vēsti.

„Israēla reliģijas sākumā ticība, ka Dievs ir izredzējis savus īpašos ļaudis, lai izvestu Savu misiju, bija gan stūrakmens ebreju ticībai, gan arī patvērums grūtos brīžos. Un tomēr pravieši izjuta, ka daudziem viņu laikabiedriem šis stūrakmens bija klupšanas akmens, patvērums – vieta, no kuras jābēg. Viņiem bija jāatgādina tautai, ka izredzētību nedrīkst kļūdaini saprast kā dievišķu favoritismu vai imunitāti pret disciplinārsodiem. Tieši pretēji – ka tā nozīmē būt vairāk pakļautam dievišķai tiesai un disciplinārsodiem. [..]

Vai izredzētība nozīmē, ka Dievs ir nobažījies tikai par Israēlu? Vai izvešana no Ēģiptes nozīmē, ka Dievs ir iesaistīts tikai Israēla vēsturē un ir pilnīgi nevēlēties pret citu tautu likteni?” (Abraham J. Heschel „The Prophets”, 32., 33. lpp.)

„Zaudējuši dvēseles aizsardzības spējas, šie nomaldījušies dievlūdņi palika bez bruņām pret grēku un paši sevi pakļāva ļaunām sirds iegribām.

Pret šajā laikmetā visur redzamo apspiešanu, kļiedzošo netaisnību, nevajadzīgo greznumu un izšķērdību, nekaunīgajiem mielastiem un dzīrēm, rupjo izvirtību un izlaidību savu balsi pacēla pravieši, bet veltīgi bija viņu protesti, velti tie uzrādīja ļaunu grēkus. ‘Bet viņi nicina to,’ vēstīja Amoss, ‘kas vērtos pārmača, un ienīst to, kas runā patiesību. (..) jūs nomācat taisnīgos, ņemat uzpirkšanas dāvanas un nedodat taisnību nabagiem tiesā.’ (Amosa 5:10,12).” (E. Vaita „Pravieši un ķēniņi”, 282. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Ir ļoti viegli būt draudzīgam ar kādu, kam ir kaut kas, ko tev dot. Kā ir ar tiem, kas ir grūtībās un kam nav nekas, ko piedāvāt, bet drīzāk viņi ir atkarīgi no tā, ko tu vari dot? Kādu attieksmi mums vajadzētu parādīt pret šādiem cilvēkiem? Kā tu izturies pret šādiem cilvēkiem? _____

2. Pārdomā, kas mums ir dots kā septītās dienas adventistiem. Lielākajai daļai kristiešu nav ne jausmas par sabata svētību (vēl mazāk par tā svarīgumu pēdējā laikā). Lielākā daļa domā, ka mirušie nekavējoties nonāk vai nu debesīs, vai elles mokās. Daudzi netic Jēzus fiziskai augšāmcelšanai, ne arī burtiskai Viņa otrajai nākšanai. Kādas vēl lielas patiesības mums ir dotas, par ko citi cilvēki nekā nezina? Kādu atbildību uzliek šīs patiesības? _____